

ЗАТВЕРДЖЕНО
рішення Правління ПАТ «НАСК «ОРАНТА»
«18» жовтня 2016 року № 83
Голова Правління
_____ Грищенко В.М.

ДОДАТОК 2 ДО ПРАВИЛ
добровільного страхування від вогневих ризиків
та ризиків стихійних явищ
№ 119 (нова редакція)

ДОДАТКОВІ УМОВИ
ДОБРОВІЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ БУДІВЕЛЬНО-МОНТАЖНИХ РОБІТ від
вогневих ризиків та ризиків стихійних явищ

КИЇВ 2016

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

- Ці Додаткові умови добровільного страхування будівельно-монтажних робіт від вогневих ризиків та ризиків стихійних явищ (далі – Додаткові умови) розроблені відповідно до вимог Цивільного кодексу України, Закону України «Про страхування» та інших законодавчих актів України і є Додатком 2 до Правил добровільного страхування від вогневих ризиків та ризиків стихійних явищ № 119 (нова редакція) (далі – Правила).
- ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «НАЦІОНАЛЬНА АКЦІОНЕРНА СТРАХОВА КОМПАНІЯ «ОРАНТА» (далі - Страховик) відповідно до цих Додаткових умов укладає договори добровільного страхування будівельно-монтажних робіт від вогневих ризиків та ризиків стихійних явищ (далі - договори страхування) з юридичними та дієздатними фізичними особами (далі - Страхувальник).
- Страхувальником може бути юридична або дієздатна фізична особа, яка здійснює будівельно-монтажні роботи або інші роботи зі зведення будівельних об'єктів, і при цьому володіє, розпоряджається або використовує будівельно-монтажну техніку, обладнання, матеріали, сировину за договорами найму, оренди, лізингу тощо.
- Договір страхування – письмова угода між Страховиком і Страхувальником, за якою Страховик бере на себе зобов'язання у разі настання страхового випадку здійснити страхове відшкодування Страхувальнику або іншій особі, визначеній у договорі страхування Страхувальником, на користь якої укладено договір страхування, на умовах, визначених у договорі страхування, а Страхувальник зобов'язується вносити страхові платежі у визначені строки та дотримуватись інших умов договору страхування.

- Факт укладення договору страхування може посвідчуватися страховим свідоцтвом (полісом, сертифікатом), що є формою договору страхування.
- Умови страхування визначаються при укладанні договору страхування і можуть бути змінені (виключені або доповнені) за згодою сторін до настання страхового випадку за умови, що такі зміни не суперечать законодавству України.
- Договір страхування може містити інші положення, що не передбачені цими Додатковими умовами, якщо такі положення відповідають цим Додатковим умовам і не суперечать законодавству України.
- У цих Додаткових умовах терміни та визначення вживаються у таких значеннях:
 - Вигодонабувач - юридична або дієздатна фізична особа, яка може зазнати збитків унаслідок настання страхового випадку, та призначається Страхувальником для отримання страхових відшкодувань за договором страхування.
 - Страховий ризик - певна подія, на випадок якої проводиться страхування і яка має ознаки ймовірності та випадковості настання.
 - Страховий випадок - подія, передбачена договором страхування, яка відбулася, і з настанням якої виникає обов'язок Страховика здійснити виплату страхового відшкодування Страхувальнику та/або Вигодонабувачу.
 - Страхова сума - визначена договором страхування грошова сума, в межах якої Страховик відповідно до умов договору страхування зобов'язаний провести виплату страхового відшкодування при настанні страхового випадку. Страхова сума, що зменшена на суму попередніх страхових відшкодувань, є граничною сумою виплати.
 - Страховий платіж (страхова премія) - плата за страхування, яку Страхувальник зобов'язаний сплатити Страховику згідно з умовами договору страхування.
 - Франшиза – визначена умовами договору страхування частина збитку, що не відшкодовується Страховиком. Франшиза може встановлюватися як в абсолютному розмірі, так і у відсотках страхової суми.
 - Ринкова вартість - вартість, за яку можливе відчуження об'єкта оцінки на ринку подібного майна на дату оцінки за угодою, укладеною між покупцем і продавцем, після відповідного маркетингу за умови, що кожна зі сторін діяла зі знанням справи, розсудливо і без примусу.
 - Дійсна вартість майна для цілей страхування - вартість відтворення (вартість заміщення) або ринкова вартість майна, визначені відповідно до умов договору страхування.
 - Вартість відтворення - визначена на дату оцінки поточна вартість витрат на створення (придбання) в сучасних умовах нового об'єкта, який є ідентичним об'єктові оцінки.

- Вартість заміщення - визначена на дату оцінки поточна вартість витрат на створення (придбання) нового об'єкта, подібного до об'єкта оцінки, який може бути йому рівноцінною заміною.
- Знищення (загибель) майна - втрата експлуатаційних споживчих якостей майна, внаслідок чого унеможлиблюється їх відновлення і подальше використання майна за призначенням. Застраховане майно вважається знищеним при технічній неможливості його відновлення або якщо воно знаходиться в такому стані, коли необхідні відновлювальні витрати дорівнюють або перевищують його вартість безпосередньо перед настанням страхового випадку.
- Пошкодження майна - часткова втрата експлуатаційних якостей майна, які можуть бути відновлені з подальшим використанням майна за призначенням. Застраховане майно вважається пошкодженим, якщо витрати на відновлення з урахуванням вартості залишків майна, що придатні для подальшої експлуатації, не перевищують вартості пошкодженого майна, яку воно мало безпосередньо перед настанням страхового випадку.
- Знос майна - втрата вартості майна порівняно з вартістю аналогічного нового майна, зумовлена частковою або повною втратою первісних технічних та технологічних якостей майна внаслідок його експлуатації або старіння.
- Прямі збитки - поточна вартість витрат на відтворення, заміщення або відшкодування ринкової вартості об'єкта оцінки без урахування не отриманих майбутніх вигод.
- Період повного припинення робіт – період, коли відбувається припинення фінансування будівельно-монтажних робіт на невизначений час і консервація об'єктів незавершеного будівництва.
- Період часткового припинення робіт – період, коли відбувається тимчасове (до 3-х місяців) зупинення будівельно-монтажних робіт через зупинення фінансування, перепроєктування та з інших причин.
- Пусконаладжувальні роботи – період часу тривалістю не більше 4 тижнів, якщо інше не передбачено договором страхування, що починається від дати початку пуску, випробувань, налагодження та тестування будівельно-монтажних робіт, і закінчується не пізніше дати прийому об'єкта в експлуатацію.
- Будівельні роботи (відповідно до законодавства України):
 - роботи зі зведення будівель і споруд (земляні; улаштування збірних і монолітних залізобетонних і бетонних, цегляних, блокових, металевих, дерев'яних та інших будівельних конструкцій, підлог, покрівель; опоряджувальні роботи тощо);
 - роботи гірничорозкривні; буропідривні; пальові; із закріплення ґрунтів; з улаштування опускних колодязів; з буріння свердловин; із захисту будівельних конструкцій і устаткування від корозії;

теплоізоляційні (включаючи обмурування і футерування котлів, промислових печей та інших агрегатів); гірничо-прохідницькі; підводнобудівельні (водолазні);

- роботи з електроосвітлення житлових і громадських будівель;
 - роботи з улаштування внутрішнього водопроводу, каналізації, опалення, газопостачання, вентиляції та кондиціонування повітря (включаючи вартість опалювальних котлів, радіаторів, калориферів, бойлерів та інших санітарно-технічних виробів і облаштувань), а також інших внутрішніх трубопроводів;
 - роботи, що виконуються при спеціалізованому будівництві, в тому числі: автомобільні дороги та залізниці; мости і труби; тунелі і метрополітени; трамвайні колії; аеродроми; лінії електропередачі; споруди зв'язку, радіомовлення і телебачення; конструкції гідротехнічних споруд; судновозні колії стапелів і сліпів; промислові печі і труби; буріння нафтових і газових свердловин (у тому числі в морських умовах); протиерозійні, протисельові, протилавинні, протизсувні та інші інженерні та природоохоронні споруди; меліоративні роботи (зрошення, осушення, обводнювання);
 - роботи з будівництва зовнішніх мереж і споруд водопостачання, каналізації, тепло- і енергопостачання; газопроводів; магістральних трубопроводів газонафтопродуктів; споруд для очищення стічних вод і для охорони атмосфери від забруднення;
 - роботи з озеленення, захисних лісонасаджень, багаторічних плодкових насаджень;
 - роботи з підготовки території будівництва: вирубка лісу і чагарнику, корчування пнів, планування території, намивання ґрунту та інші роботи зі створення рельєфу, знесення будівель тощо;
 - роботи пов'язані із реконструкцією підприємств, будівель і споруд, в тому числі щодо їх оздоблення;
 - роботи з улаштування основ, фундаментів і опорних конструкцій під устаткування; пов'язані з будівництвом будівель і споруд геологічні та гідрогеологічні (шурфування, відкачка води тощо), днопоглиблювальні, гірничо-капітальні та розкривні роботи;
 - інші роботи, передбачені в збірниках ресурсних елементних кошторисних норм на будівельні роботи, в тому числі з розбирання будівельних конструкцій, що виконуються при реконструкції і технічному переоснащенні підприємств, будівель і споруд.
- Витрати на розчищення території – витрати, необхідні для приведення території проведення будівельно-монтажних робіт у стан, що придатний для проведення відновлювальних робіт і продовження будівельно-монтажних робіт, а саме: витрати на розчищення території від уламків (залишків) майна, пошкодженого у результаті настання страхового

випадку, включаючи витрати на знесення, вивезення та видалення пошкодженого будівельно-монтажного або іншого застрахованого майна; витрати на вивезення та видалення сміття після пожежі, що утворилося в результаті настання страхового випадку, та інші витрати, узгоджені зі Страховиком.

- Працівники Страхувальника - штатні працівники Страхувальника (робітники, службовці), які уклали трудові договори зі Страхувальником.
- Загальні витрати – це сукупність витрат здійснених у процесі виробництва і реалізації будівельної продукції ресурсів (сировини, матеріалів, палива, праці працівників, зносу основних засобів тощо).

ПРЕДМЕТ ДОГОВОРУ СТРАХУВАННЯ

- Предметом договору страхування є майнові інтереси, що не суперечать закону, пов'язані з володінням, користуванням і розпорядженням майном, зазначеним у цих Додаткових умовах та договорі страхування, у зв'язку із проведенням будівельно-монтажних та інших робіт при зведенні об'єктів будівництва та/або монтажу (далі – застраховане майно).
- На підставі цих Додаткових умов застрахованими можуть бути:
 - Об'єкти будівельно-монтажних робіт, включаючи обладнання, що монтується, будівельні матеріали і конструкції, машини і механізми на території будівництва (місце страхування); виконання монтажних, пусконаладжувальних та інших робіт, нерозривно пов'язаних з місцезнаходженням об'єкта.
 - Загальні витрати. При цьому, обов'язковою є умова, що такі витрати особливо зазначені у договорі страхування та виникають в зв'язку з застрахованими будівельно-монтажними роботами, на умовах, що визначені у договорі страхування.
- Якщо це передбачено договором страхування та встановлені окремі страхові суми (ліміти відшкодувань) на підставі цих Додаткових умов застрахованими можуть бути:
 - Обладнання території будівництва (місце страхування), а саме: тимчасові будівлі і споруди, складські будівлі, будівельні ліси, опалубка, інженерні комунікації тощо; матеріали та обладнання.
 - Будівельна техніка, будівельні машини, механізми, обладнання.
 - Існуючі будинки, споруди та інше майно, що знаходяться на території будівництва (місце страхування) або в безпосередній близькості від нього, та належить замовнику або підряднику, або яке знаходиться в них на збереженні або під їх контролем (далі – існуюче майно).
 - Інше майно, що є об'єктом будівництва, монтажу та засобом проведення будівельно-монтажних робіт, що належним чином зазначено у договорі страхування.
 - Витрати на усунення недоліків, допущених при проведенні будівельно-

монтажних та пусконалагоджувальних робіт, які були виявленні в період після пускових гарантійних зобов'язань.

- Витрати на розчищення території будівництва (місця страхування), необхідність яких викликана подією, збиток від якої підлягає відшкодуванню відповідно до договору страхування. Витратами на розчищення території будівництва (місця страхування) вважаються такі витрати, що повинні бути здійснені після настання страхового випадку для приведення території будівництва (місця страхування) в стан, придатний для проведення будівельних робіт.

СТРАХОВІ РИЗИКИ. СТРАХОВІ ВИПАДКИ

- За цими Додатковими умовами підлягають страхуванню такі ризики:
 - **«Вогонь»** - пошкодження, знищення (загибель) чи втрата застрахованого майна внаслідок нижченаведених подій:
 - **«Пожежа»** - подія, що сталася внаслідок вогню, що виник поза місцем, спеціально призначеним для його розведення і підтримки, або поширився за його межі і здатний поширюватися самостійно, у т.ч. задимлення, що супроводжує пожежу (включаючи виділення сажі і корозійного газу).
 - **«Удар блискавки»** - безпосередній перехід розряду блискавки на застраховане майно.
 - Удар блискавки - миттєва передача грозового (атмосферного) розряду застрахованому майну таким чином, що місце удару блискавки є добре помітним на зовнішній стороні застрахованого майна зі слідами теплового та/або механічного впливу.
 - **«Вибух»** - швидкоплинний фізичний чи хімічний процес, унаслідок якого за короткий проміжок часу вивільняється велика кількість енергії і внаслідок чого виникає ударна хвиля (імпульс тиску), здатна розповсюджуватись та спричиняти руйнування.
 - **«Падіння літальних апаратів»** - падіння на застраховане майно пілотованих та не пілотованих літальних апаратів, їх частин чи вантажу, що на них перевозився.
 - За цією подією Страховик відшкодовує збитки, що безпосередньо нанесені застрахованому майну внаслідок пожежі, вибуху, тиску повітря при падінні чи зіткненні літального апарату його частин чи вантажу, що ним перевозився.
 - За ризиком «Вогонь» відшкодуванню підлягають збитки, завдані застрахованому майну внаслідок необхідних та доцільних заходів з гасіння пожежі.
 - Договором страхування може бути передбачено страхування як за ризиком «Вогонь» у цілому, так і за окремими чи за окремою групою ризиків, що входять до ризику «Вогонь».

- **«Стихійні явища»** - пошкодження, знищення (загибель) чи втрата застрахованого майна внаслідок нижченаведених подій:
 - **«Буря»** - сильний вітер, рух повітря якого відносно земної поверхні становить швидкість або горизонтальну складову швидкості понад 14 м/сек.
 - **«Вихор»** – маса повітря, охоплена обертальним рухом навколо якоїсь осі, котра може бути горизонтальною або вертикальною.
 - **«Ураган»** – вітер руйнівної сили і значної тривалості, швидкість якого перевищує 30 м/сек.
 - **«Шторм»** – викликаний погодними умовами рух повітряних мас із силою вітру 8 балів за шкалою Бофорта, що супроводжується випаданням опадів і приливною хвилею або без них.
 - Договором страхування може бути обумовлено інше визначення події, пов'язаної з переміщенням повітряних мас, яка може призвести до пошкодження або знищення майна.
 - **«Град»** - частинки щільного льоду діаметром від 20 мм і вище, що випадають із купчасто – дощових хмар у теплий період року.
 - **«Зливові дощі»** – сильна злива випадання інтенсивного короткочасного дощу кількістю понад 30 мм за період часу менше однієї години.
 - **«Довготривалий дощ»** – дощ кількістю опадів понад 100 мм, який іде безперервно або майже безперервно протягом декількох діб і може викликати паводки, затоплення і підтоплення.
 - **«Тиск снігового шару»** - вплив ваги снігу, накопиченого на застрахованому майні, з природних причин (суто внаслідок випадання снігу у вигляді опадів).
 - **«Паводок»** - вихід із берегів води наземних (стоячих чи проточних) водойм.
 - **«Зсув»** - зміщення мас гірських порід вниз по схилу під дією сили земного тяжіння без втрати контакту з нерухомою основою на більш низький гіпсометричний рівень.
 - **«Землетрус»** - пружинні коливання в земній корі чи верхній частині мантії, що спричиняють коливання земної поверхні, деформацію в земній корі, сила якого перевищує 3 бали за шкалою Ріхтера.
 - **«Гірські обвали і схід лавин»** - швидкий рух вниз зі схилу каменів, землі чи снігу в результаті дії сил земного тяжіння.
 - **«Виверження вулкана»** - будь-яка форма прояву вулканічної діяльності, а саме – напливу лави, вулканічного землетрусу, викиду хмари розпеченого попелу, осаду у вигляді попелу, пемзи, залив хвилею.
 - **«Цунамі»**.
 - **Інші стихійні явища** – стихійні явища, зазначені у договорі страхування, які відповідають предмету страхування за цими

Додатковими умовами.

- Договором страхування може бути передбачено страхування як за окремим стихійним явищем, так і за окремою групою стихійних явищ.
- Договором страхування може бути передбачено страхування як за окремим страховим ризиком, так і за групою страхових ризиків.
- За згодою сторін умови страхування можуть бути змінені, доповнені, або замінені іншими, загальноприйнятими в міжнародній страховій практиці, якщо це не суперечить законодавству України.
- Страховим випадком є передбачена п. 3.1 цих Додаткових умов і договором страхування подія (або декілька подій), що відбулася (відбулися) у період дії договору страхування та на території його дії, з настанням якої (яких) виникає обов'язок Страховика здійснити виплату страхового відшкодування Страхувальнику або іншій особі, визначеній Страхувальником у договорі страхування (Вигодонабувачу).
- Кілька подій, на випадок настання яких здійснюється страхування, при їхньому настанні є одним страховим випадком, якщо ці події мають ту саму первісну причину. При цьому стихійне лихо розглядається як один страховий випадок, якщо його тривалість не перевищує 72 години.
- **ВИКЛЮЧЕННЯ ЗІ СТРАХОВИХ ВИПАДКІВ І ОБМЕЖЕННЯ СТРАХУВАННЯ**
 - За цими Додатковими умовами страховими випадками не визнаються події, що відбулися внаслідок:
 - прямого чи непрямого впливу ядерного вибуху, радіації чи радіоактивного забруднення, пов'язаних із будь-яким застосуванням атомної енергії і використанням радіоактивних матеріалів, хімічного забруднення;
 - конфіскації, арешту, вилучення, пошкодження чи знищення застрахованого майна внаслідок розпоряджень уповноважених органів;
 - використання застрахованого майна для інших цілей, ніж ті, для яких воно призначене;
 - крадіжки або розкрадання майна під час або після страхового випадку, якщо Страхувальником не було здійснено заходів для забезпечення збереження застрахованого майна, яке залишилося після події, що має ознаки страхової.
 - Страховик не відшкодовує:
 - моральної шкоди, шкоди, завданої навколишньому природному середовищу;
 - непрямих та інших витрат, які можуть бути викликані настанням страхового випадку (штраф, втрата прибутку/вигоди, простій, платежі за оренду, банківське обслуговування, витрати на утилізацію);
 - збитки, викликані зменшенням вартості майна, що є предметом

будівництва та/або монтажу внаслідок його невикористання або дії звичайних погодних умов;

- шкоду, завдану життю, здоров'ю або майну третіх осіб та майну юридичних осіб, у т.ч. життю, здоров'ю або майну працівників Страхувальника.
- Страховик не відшкодовує збитків, що сталися внаслідок:
 - ферментації, зносу, корозії, окислювання, гниття, самозаймання й інших природних процесів, що притаманні застрахованому майну, а також пошкодження гризунами, комахами, цвіллю, грибком;
 - порушення норм і правил виробництва будівельно-монтажних робіт працівниками Страхувальника (Вигодонабувача), відповідальними за організацію і проведення цих робіт, або якщо такі порушення здійснювалися з відома або за вказівкою цих працівників. При цьому, відшкодовується збиток, що відбувся внаслідок ненавмисного порушення норм і правил проведення робіт (недбалість, помилка, неухважність) працівниками Страхувальника (Вигодонабувача), що не є відповідальними за організацію і проведення цих робіт;
 - втрати або пошкодження паливно-мастильних матеріалів, хімікатів, охолоджувальних рідин та інших матеріалів, що витрачаються, спецодягу, продуктів харчування, а також виготовленої застрахованим об'єктом продукції;
 - знищення, втрати, пошкодження планів, папок із документами, креслень, фотографій, зразків, макетів, цінних паперів, грошей, бухгалтерських та інших документів, що знаходилися на будівельному майданчику;
 - будь-якого пошкодження, псування програмного забезпечення, комп'ютерних програм;
 - механічних поломок, електричних пошкоджень, внутрішніх поломок будівельної техніки, механізмів, обладнання на території будівництва (місце страхування), що не викликані зовнішніми факторами;
 - помилок, недоліків або дефектів, що були відомі Страхувальникові (Вигодонабувачеві) до настання страхового випадку;
 - втрати або пошкодження майна, що не є складовою частиною застрахованих підрядних робіт і знаходиться на території будівництва (місце страхування) або в безпосередній близькості від неї, за винятком випадків, передбачених пунктами 2.3.1–2.3.4 цих Додаткових умов;
 - загибелі або пошкодження застрахованого майна, що відбулися в період дії договору страхування, з причин, що виникли до укладення договору страхування;
 - загибелі або пошкодження транспортних засобів, що допущені до експлуатації на дорогах загального користування;
 - порушення або недотримання Страхувальником (Вигодонабувачем),

працівниками Страхувальника (Вигодонабувача), зайнятими здійсненням робіт на території будівництва (місце страхування), а також особами, у володінні і користуванні яких з відома Страхувальника (Вигодонабувача) знаходиться застраховане майно, правил пожежної, охоронної безпеки, правил та нормативів збереження, експлуатації, обслуговування і перевезення застрахованого майна, тощо;

- порушення Страхувальником або його представниками інструкцій та інших нормативних документів щодо проведення будівельних робіт у сейсмонебезпечних зонах;
 - порушення Страхувальником або його представниками загальноприйнятих норм для зберігання майна у побутових місцечках та складських приміщеннях на будівельному майданчику (закритий майданчик для складування будівельних матеріалів, охорона будівельного майданчика, дотримання правил пожежної безпеки);
 - порушення Страхувальником або його представниками правил зберігання легкозаймистих матеріалів на будівельному майданчику (у т.ч. неналежна відстань від об'єкта, що будується, ненадійна система пожежної сигналізації, вільний доступ до будівельного майданчика);
 - порушення Страхувальником або його представниками правил зберігання будівельної техніки, обладнання, машин, механізмів після завершення робіт або під час будь-якої перерви при проведенні будівельних робіт;
 - алкогольного, наркотичного або токсичного сп'яніння співробітників Страхувальника (включаючи осіб, що знаходяться зі Страхувальником у трудових або цивільно-правових відносинах, або зайнятих здійсненням робіт на території будівництва (місце страхування), або осіб, у володінні і користуванні яких з відома Страхувальника знаходиться застраховане майно), застосування лікарських препаратів, протипоказаних при здійсненні яких-небудь дій.
- За ризиком «Вогонь» Страховик не відшкодовує збитків, що сталися внаслідок:
 - виникнення вогню через тління, підземного вогню;
 - вибухів, що виникають у камері згорання механізмів із двигунами внутрішнього згорання, якщо це не призвело до пожежі та пошкодження або знищення застрахованого майна;
 - порушення ізоляції електричного устаткування, електричних пристроїв та/або електричного обладнання внаслідок короткого замикання, замикання в обмотці, замикання на корпус чи на землю, іскріння, виходу з ладу вимірювальних, регулюючих приладів і приладів, що забезпечують безпеку, якщо це не викликало та не призвело до пожежі;
 - пошкодження електричного устаткування, електричних пристроїв та/або електричного обладнання, за винятком випадків безпосереднього переходу розряду блискавки на застраховане майно, та якщо це не викликало та не призвело до пожежі;

- вакууму або розрідження газу;
- використання, збереження чи тимчасового розміщення, в межах зазначеного в договорі страхування місця страхування, газового устаткування й інших вибухонебезпечних предметів, матеріалів і речовин, що не є невід'ємною частиною інженерних комунікацій чи виробничого процесу.
- За ризиком «Стихійні явища» Страховик не відшкодовує збитків, що сталися внаслідок стихійних лих при оголошенні місця страхування зоною стихійного лиха до моменту укладення договору страхування.
- Якщо інше не передбачено договором страхування, страховими випадками не визнаються події, що відбулися внаслідок та/або під час:
 - будь-якого роду військових дій, маневрів чи інших військових заходів і їх наслідків, путчів, заколотів, терористичних актів, громадянської війни, народних хвилювань, страйків, несанкціонованих зборів, прямих або побічних наслідків актів тероризму, включаючи пошкодження або знищення майна від пожежі або вибуху, прямо чи побічно пов'язаних з терористичним актом;
 - Під «Терористичним актом (тероризмом)» розуміється дія, яка включає у себе (але не обмежуючись) застосування сили або насильства та/або загрозу застосування сили або насильства або насильства особою або групою осіб поза залежності від того, діють вони самостійно, представляють або пов'язані з будь-якою (будь-якими) організацією (організаціями) або урядом (урядами), яке здійснюється у політичних, релігійних, ідеологічних або подібних цілях, включаючи намір вплинути на будь-який уряд та/або залякування суспільства або його частини;
 - повного або часткового припинення робіт;
 - помилок, що допущені при проектуванні;
 - експериментальних або дослідницьких робіт;
 - випробовування і введення в експлуатацію.
- Умовами договору страхування можуть бути передбачені інші виключення зі страхових випадків та обмеження страхування, що пов'язані з видом та станом, умовами експлуатації і збереження застрахованого майна, що не суперечать законодавству України.

ПОРЯДОК ВИЗНАЧЕННЯ РОЗМІРІВ СТРАХОВИХ СУМ

- Страхова сума - визначена договором страхування грошова сума, в межах якої Страховик відповідно до умов договору страхування зобов'язаний здійснити виплату страхового відшкодування при настанні страхового випадку.
- Страхова сума встановлюється за згодою сторін у межах дійсної вартості майна, що приймається на страхування, на підставі документів, що підтверджують його вартість. Відповідальність за точність визначення вартості такого майна при

укладанні договору страхування лежить на Страхувальникові.

- За згодою сторін у договорі страхування страхові суми зазначаються окремо за кожним застрахованим предметом договору страхування, якщо інше не передбачено договором страхування, а саме:
 - для об'єктів будівельно-монтажних робіт – виходячи з їх повної кошторисної вартості, зазначеної в проектно-кошторисній документації, включаючи обладнання, що монтується, будівельні матеріали і конструкції, вартість експлуатації машин і механізмів на території будівництва (місце страхування);
 - для матеріалів і обладнання – виходячи з витрат на придбання і доставку цих матеріалів і обладнання на територію будівництва (місце страхування);
 - для витрат на розчищення території – виходячи з доцільних витрат, пов'язаних з розбиранням завалів і розчищенням території будівництва (місця страхування) після страхового випадку;
 - для обладнання території будівництва (місця страхування), будівельної техніки і механізмів – виходячи з витрат на придбання та доставку цього майна, з урахуванням його зносу і експлуатаційно-технічного стану, але не вище витрат, необхідних для придбання та доставки майна, аналогічного застрахованому, з урахуванням його зносу та експлуатаційно-технічного стану;
 - для існуючого майна – виходячи з вартості будівництва об'єкта, аналогічного застрахованому, з урахуванням зносу та експлуатаційно-технічного стану.
- За згодою сторін у договорі страхування можуть бути зазначені інші предмети договору страхування (інше майно, що є предметом будівництва, монтажу та засобом проведення будівельно-монтажних робіт) із зазначенням відповідних страхових сум та інші додаткові витрати із зазначенням відповідних страхових сум, які не суперечать цим Додатковим умовам.
- За згодою сторін страхова сума може встановлюватися у розмірі певної частки вартості застрахованого майна.
 - Якщо страхова сума становить певну частку вартості (відсоток) застрахованого майна, страхове відшкодування виплачується у такій же частці від визначених за страховою подією збитків, якщо інше не передбачено договором страхування;
 - Якщо майно (об'єкт будівельно-монтажних робіт) прийняте на страхування на певну частку (відсоток), то всі застраховані предмети договору страхування вважаються застрахованими на таку саму частку, якщо інше не передбачено договором страхування.
- Якщо протягом дії договору страхування вартість застрахованого майна (об'єкта будівельно-монтажних робіт) збільшилася, то Страховик при настанні

страхового випадку відшкодує Страхувальнику (Вигодонабувачу) завдані збитки пропорційно відношенню страхової суми, встановленої для такого об'єкта-будівельно-монтажних робіт у договорі страхування, до нової вартості об'єкта будівництва.

- Якщо страхова сума, встановлена договором страхування, виявиться меншою за вартість застрахованого майна (об'єкта будівельно-монтажних робіт), то Страховик при настанні страхового випадку відшкодує Страхувальнику (Вигодонабувачу) завдані збитки пропорційно відношенню страхової суми, встановленої для такого об'єкта будівельно-монтажних робіт у договорі страхування, до вартості об'єкта будівельно-монтажних робіт, якщо інше не передбачено договором страхування.
- Якщо страхова сума, встановлена договором страхування, перевищує вартість застрахованого майна на дату укладення договору страхування, то такі положення договору страхування є недійсними у тій частині страхової суми, що перевищує вартість застрахованого майна на дату укладення договору страхування та/або на момент настання страхового випадку.
- Страхова сума визначається окремо за кожним застрахованим предметом договору страхування або сукупністю предметів договору страхування (за групами, за категоріями майна), якщо інше не передбачено договором страхування.
- У разі пошкодження, знищення застрахованого майна розмір страхового відшкодування обмежується розміром страхової суми (граничної суми виплати) за кожною одиницею майна, визначеною договором страхування та/або заявою на страхування, якщо інше не передбачено договором страхування.
- Страхова сума може бути встановлена за окремим страховим ризиком, за групою страхових ризиків, за окремим предметом договору страхування або групою предметів договору страхування, за договором страхування в цілому або на інших умовах, зазначених у договорі страхування.
- Договором страхування можуть бути передбачені обмеження розміру виплати страхового відшкодування (ліміти відповідальності Страховика) за страховими випадками, за окремими предметами договору страхування, за групою предметів договору страхування, за видами (категоріями) майна, за окремими категоріями збитків, витрат тощо.
- Страхові суми у договорі страхування встановлюються у національній валюті України - гривні. За згодою сторін у договорі страхування може бути зазначена страхова сума в гривнях, в еквіваленті до іншої валюти. При цьому, Страховик вправі застосовувати обмеження на величину зміни курсу іноземної валюти до гривні. Застосування таких обмежень повинно бути окремо обумовлене договором страхування.
- Договором страхування може бути передбачено відшкодування додаткових витрат на превентивні заходи та організацію і надання послуг, пов'язаних з

усуненням наслідків страхового випадку.

- Договором страхування може бути передбачено відшкодування Страхувальнику документально підтверджених доцільних витрат, пов'язаних із настанням страхового випадку на розчищення та прибирання зазначеної в договорі страхування території від уламків (залишків) майна, що постраждало в результаті страхового випадку, транспортування сміття до найближчого місця зберігання, на рятування застрахованого майна, заходи щодо запобігання збиткам чи їх зменшення, переміщення майна в небезпечне місце або в інше місце зберігання тощо. При цьому:
 - За договором страхування може бути встановлена додаткова страхова сума у розмірі не більш ніж 10% страхової суми, зазначеної у договорі страхування на відшкодування доцільних витрат, пов'язаних із настанням страхового випадку;

або

- Договором страхування в межах страхової суми може бути передбачено відшкодування Страхувальнику документально підтверджених доцільних витрат, пов'язаних із настанням страхового випадку, у розмірі, що не перевищує 5% страхової суми, зазначеної у договорі страхування. При цьому загальний розмір страхового відшкодування не повинен перевищувати страхової суми (граничної суми виплати), зазначеної у договорі страхування.
- Договором страхування може бути передбачена франшиза, яка зазначається у договорі страхування.
 - Франшиза може встановлюватися як в абсолютному розмірі, так і у відсотках страхової суми.
 - Встановлена за договором страхування безумовна франшиза завжди вираховується із суми збитку за кожним страховим випадком.
 - При встановленні за договором страхування умовної франшизи, збитки, які не перевищують встановленої умовної франшизи, не відшкодовуються Страховиком і відшкодовуються у повному обсязі, якщо їх розмір перевищує умовну франшизу.
- **СТРАХОВИЙ ТАРИФ, СТРАХОВИЙ ПЛАТІЖ ТА ПОРЯДОК ЙОГО**

ВНЕСЕННЯ

- Страховий тариф – це ставка страхового внеску з одиниці страхової суми за визначений період страхування.
- Розмір страхового тарифу визначається при укладанні договору страхування за згодою сторін на підставі базових страхових тарифів, які наведені у Додатку 1 до цих Додаткових умов, з урахуванням ступеня страхового ризику, умов договору страхування, і зазначається у договорі страхування.
- Розмір та умови внесення страхового платежу визначаються договором страхування.
- При укладанні договору страхування Страхувальнику, за узгодженням зі Страховиком, може бути надана можливість внесення страхового платежу частинами. Розміри частин страхового платежу і строки їх внесення визначаються договором страхування.
- Першу частину страхового платежу Страхувальник зобов'язаний сплатити не пізніше дати, зазначеної у договорі страхування як дата початку строку дії договору страхування, якщо інше не передбачено договором страхування.
- При внесенні страхового платежу частинами, якщо друга чи наступні частини страхового платежу не надійшли у повному обсязі в строки, зазначені у договорі страхування, дія договору страхування в частині зобов'язань Страховика припиняється після завершення 24 години дня, до якого Страхувальник мав сплатити наступну частину страхового платежу, якщо інше не передбачено договором страхування.
- Якщо інше не передбачено договором страхування, Страхувальник втрачає право на сплату страхового платежу частинами, якщо до сплати наступної частини страхового платежу Страхувальник заявив про настання страхового випадку. У такому разі Страховик має право вимагати від Страхувальника сплатити достроково несплачену частину річного страхового платежу або утримати несплачену частину страхового платежу із суми страхового відшкодування.
- Валюта страхування визначається згідно із законодавством України.

СТРОК ТА МІСЦЕ ДІЇ ДОГОВОРУ СТРАХУВАННЯ

- Строк дії договору страхування визначається за згодою сторін і зазначається у договорі страхування.
- Договір страхування набирає чинності з моменту внесення страхового платежу, або першої частини страхового платежу, якщо інше не передбачено договором страхування.
- Територія (місце страхування) дії договору страхування зазначається у договорі страхування.
- Майно вважається застрахованим тільки на тій території (на території

будівництва (місце страхування) - у будинку, споруді тощо), що визначена в договорі страхування.

- Договором страхування може бути передбачено страхування окремих груп майна на складі поза територією будівництва (місця страхування).

ПОРЯДОК УКЛАДАННЯ ДОГОВОРУ СТРАХУВАННЯ

- Для укладання договору страхування Страхувальник подає Страховику письмову заяву за формою, встановленою Страховиком (що є невід'ємною частиною укладеного договору страхування), або іншим чином заявляє про свій намір укласти договір страхування.
- Подання заяви не зобов'язує сторони до укладення договору страхування.
- При укладанні договору страхування Страхувальник зобов'язаний:
 - повідомити Страховику всі відомі обставини, що мають істотне значення, для визначення ступеня страхового ризику, якщо ці обставини невідомі та/або не можуть бути відомі Страховику. Істотними визнаються обставини, зазначені у договорі страхування та в заяві на страхування;
 - надати Страховику документи:
 - що засвідчують особу Страхувальника чи його уповноваженого представника: довіреність або інший документ, що свідчить про наявність та обсяг повноважень представника Страхувальника;
 - що свідчать про майновий інтерес Страхувальника (Вигодонабувача) щодо майна (об'єкта будівельно-монтажних робіт), яке приймається на страхування;
 - для визначення дійсної вартості об'єкта будівельно-монтажних робіт, що приймається на страхування;
 - які підтверджують право Страхувальника на проведення будівельно-монтажних робіт (ліцензія);
 - щодо виконання будівельно-монтажних робіт (контракт/договір підряду на виконання будівельно-монтажних робіт, технічні правила будівництва та експлуатації об'єкта будівництва т. ін.);
 - опис із зазначенням технічних даних і вартості машин і електронного обладнання при їх страхуванні;
 - інші документи, що стосуються майна, на його вимогу.
- Якщо після укладення договору страхування буде встановлено, що Страхувальник навмисно надав Страховику неправдиві відомості про обставини, зазначені у пункті 8.3. цих Додаткових умов, та/або свідомо приховав від Страховика обставини, що мають істотне значення для визначення ступеня страхового ризику, Страховик має право відмовити Страхувальнику у виплаті страхового відшкодування.
- У разі втрати договору страхування в період його дії Страховик видає Страхувальникові за його письмовою заявою дублікат.
- Усі зміни та доповнення до умов договору страхування вносяться за згодою

Страховальника і Страховика шляхом укладання додаткової угоди до договору страхування.

ПРАВА ТА ОBOB'ЯЗКИ СТОРІН

• Страховальник має право:

- На отримання страхового відшкодування при настанні страхового випадку в порядку, передбаченому договором страхування та цими Додатковими умовами.
- Ініціювати внесення змін до договору страхування.
- На одержання дублікату договору страхування у разі його втрати.

• Страховальник зобов'язаний:

- Вносити страхові платежі у розмірах і у строки, визначені договором страхування.
- При укладанні договору страхування надати Страховику інформацію про всі відомі йому обставини, що мають істотне значення для оцінки страхового ризику.
- Уживати заходи для усунення обставин, що підвищують ступінь ризику.
- Якщо інше не передбачено договором страхування, впродовж 3 (три) робочих днів повідомити Страховика про будь-яку зміну страхового ризику (відомостей, зазначених у заяві на страхування та/або договорі страхування; про часткове або повне припинення будівельно-монтажних робіт). У разі збільшення ступеня ризику на вимогу Страховика укласти додаткову угоду до договору страхування і внести додатковий страховий платіж.
- Забезпечити доступ представникам Страховика до документації, що має безпосереднє відношення до предмету договору страхування.
- Виконувати інструкції зі зберігання, експлуатації та обслуговування застрахованого майна, використовувати його лише за прямим призначенням, дотримуватись правил пожежної безпеки, норм і правил проведення будівельно-монтажних робіт, вчасно виконувати необхідні ремонтні і профілактичні роботи.
- При укладанні договору страхування повідомити Страховика про інші чинні договори страхування щодо цього предмета договору страхування.
- Повідомити Страховика про виявлені у ході будівництва та не враховані проектною документацією роботи і необхідність у зв'язку з цим проведення додаткових робіт і збільшення кошторису.
- У разі внесення змін до проектно-кошторисної документації та/або графіку робіт, повідомити про це Страховика.
- Повідомити Страховика про настання страхового випадку в строк, передбачений умовами договору страхування.
- Уживати всіх необхідних заходів щодо запобігання та зменшення збитків,

завданих унаслідок настання страхового випадку.

- У разі отримання Страхувальником та/або Вигодонабувачем відшкодування збитку в будь-якій формі від третіх осіб, винних у настанні страхового випадку, протягом 3 (три) робочих днів (з дня отримання) письмово сповістити про це Страховика, а якщо виплата страхового відшкодування вже була здійснена Страховиком - упродовж 30 (тридцять) робочих днів повернути Страховику суму отриманого страхового відшкодування або відповідну його частину.
- **Страховик має право:**
 - Перевіряти достовірність інформації та документів, наданих Страхувальником, а також виконання (дотримання) умов договору страхування.
 - Здійснювати огляд місця страхування та майна Страхувальника (в т.ч. робити фото- та відеозйомку) при укладанні договору страхування, в період його дії та після настання страхового випадку.
 - З'ясувати причини, обставини та наслідки настання страхового випадку, перевіряти всі надані Страхувальником документи, направляти запити в компетентні органи з питань, пов'язаних із розслідуванням причин настання страхового випадку і визначенням розміру збитку; самостійно проводити розслідування для з'ясування причин та обставин страхового випадку.
 - Брати участь у заходах щодо збереження і рятування застрахованого майна, а також спрямованих на зменшення збитків. Зазначені дії Страховика не є підставою для визнання Страховиком страхового випадку.
 - Ініціювати внесення змін до договору страхування і вимагати від Страхувальника внесення додаткового страхового платежу при підвищенні ступеня ризику.
 - Отримати від Страхувальника та/або Вигодонабувача всі документи, необхідні для реалізації права вимоги до особи, відповідальної за заподіяний збиток.
 - Відмовити у виплаті страхового відшкодування або зменшити його розмір у випадках та в порядку, передбачених цими Додатковими умовами та договором страхування.
 - На дострокове припинення дії договору страхування згідно із законодавством України.
- **Страховик зобов'язаний:**
 - Ознайомити Страхувальника з умовами договору страхування і цими Додатковими умовами.
 - Упродовж 2 (два) робочих днів, як тільки стане відомо про настання страхового випадку, вжити заходів щодо оформлення всіх необхідних

документів для своєчасного здійснення страхового відшкодування.

- При настанні страхового випадку здійснити виплату страхового відшкодування у передбачений договором страхування строк. Страховик несе майнову відповідальність за несвоєчасне здійснення страхового відшкодування шляхом сплати пені, розмір якої визначається умовами договору страхування.
- Відшкодувати витрати Страхувальника щодо запобігання або зменшення збитків, якщо це передбачено умовами договору страхування.
- За заявою Страхувальника у разі вжиття ним заходів, що зменшили страховий ризик, або у разі збільшення вартості майна переукласти з ним договір страхування.
- Не розголошувати відомостей про Страхувальника та його майнове становище, крім випадків, передбачених законом.
- Договором страхування можуть бути передбачені інші права та обов'язки Страховика і Страхувальника.
- **ДІЇ СТРАХУВАЛЬНИКА У РАЗІ НАСТАННЯ СТРАХОВОГО ВИПАДКУ**
 - При настанні страхового випадку, Страхувальник зобов'язаний:
 - Безпосередньо з місця події, але не пізніше 24 годин з моменту настання події, або як тільки стане відомо про настання події, що має ознаки страхового випадку, повідомити Страховика та/або цілодобову сервісну службу Страховика. Якщо Страхувальник, його представник не могли зробити цього з об'єктивних причин, вони повинні повідомити Страховика та/або цілодобову сервісну службу Страховика одразу, як тільки це стане можливим.
 - Ужити всіх необхідних заходів для запобігання збільшенню розміру шкоди та усунення причин, що сприяють виникненню додаткового збитку.
 - Повідомити представників компетентних органів (МВС, МНС, відомчі аварійні служби, пожежна охорона або інші) залежно від характеру події за місцем її настання або як тільки стане відомо про її настання та забезпечити наявність документів, що підтверджують настання страхового випадку.
 - Без письмової згоди Страховика не робити заяв і не брати на себе зобов'язань щодо добровільного відшкодування збитку, не визнавати повністю чи частково своєї відповідальності і не підписувати будь-яких документів, що встановлюють розміри збитку за вимогами, висунутими до нього у зв'язку зі страховим випадком, окрім випадків, передбачених законодавством України.
 - Якщо інше не передбачено договором страхування, подати письмову заяву про страховий випадок (за встановленою Страховиком формою) не пізніше 2 (два) робочих днів від моменту його настання/моменту, коли Страхувальник дізнався про настання страхового випадку. Якщо з

поважних причин Страхувальник, його представник не змогли подати Страховику заяви про страховий випадок у встановлений договором страхування строк, вони зобов'язані підтвердити це документально.

- Надати Страховику пошкоджене майно для огляду. Зберігати незмінними пошкоджене (знищене) застраховане майно, місце події, оточуючі предмети тощо, які будь-яким чином пов'язані з подією, яка може бути визнана страховим випадком, до їх огляду представником Страховика, за винятком випадків, коли зміна стану місця настання події, пошкодженого (знищеного) майна оточуючих предметів тощо, здійснюється на вимогу державних або інших органів, в компетенції яких знаходяться такі події, а також із міркувань безпеки та зменшення розмірів збитків, за письмовою згодою Страховика або через 5 (п'ять) календарних днів, якщо інший строк не передбачений договором страхування, з дня повідомлення Страховика про настання страхового випадку.

• ПЕРЕЛІК ДОКУМЕНТІВ, ЩО ПІДТВЕРДЖУЮТЬ НАСТАННЯ СТРАХОВОГО ВИПАДКУ ТА РОЗМІР ЗБИТКІВ

- Для врегулювання страхового випадку Страхувальник, його представник зобов'язані, якщо інше не передбачено договором страхування, крім заяви, передбаченої п.10.1.5 цих Додаткових умов, надати Страховику достовірну інформацію і документи, необхідні для підтвердження факту, причин та обставин настання страхового випадку і визначення розміру страхового відшкодування, а саме:
 - договір страхування;
 - довідку компетентних органів України (відповідно до характеру події) про факт та обставини настання події, що має ознаки страхового випадку (довідка МНС, пожежної, гідрометеорологічної, відомчих аварійних або інших служб; витяг з Єдиного реєстру досудових розслідувань (далі - ЄРДР), або довідка про відмову у внесенні заявленої події до ЄРДР; у разі кримінального провадження - документи відповідного підрозділу МВС України щодо стану кримінального провадження; вирок або інше рішення суду тощо);
- договором страхування можуть бути визначені випадки, при настанні яких довідки компетентних органів не є обов'язковими;
 - перелік пошкодженого, знищеного (загиблого) застрахованого майна із зазначенням його вартості на день настання страхового випадку, а також перелік врятованого майна із зазначенням його вартості на день настання страхового випадку;
 - детальні фотознімки пошкодженого/знищеного застрахованого майна та окремих його частин із зазначенням на них дати фотографування;
 - акт огляду, якщо сюрвейерський огляд проводився;

- висновок експертів про вартість і міру подальшої придатності пошкодженого застрахованого майна (якщо експерти притягувалися);
 - документи, що підтверджують вартість, знищеного та/або пошкодженого застрахованого майна: договір купівлі - продажу, документи оцінки, чеки, фактури, квитанції на придбання застрахованого майна, витяги, копії інвентарних карток, засвідчені копії рахунків та інших документів, за змістом яких Страхувальник (Вигодонабувач) може довести його вартість на час придбання чи укладання договору страхування;
 - запрошені Страховиком необхідні бухгалтерські документи: акти інвентаризації; довідки про залишки товарно-матеріальних цінностей і ін.;
 - документи, які підтверджують розмір заподіяних збитків (необхідні витрати на ремонт або заміну застрахованого майна, якому заподіяно збиток: кошториси (калькуляції) на проведення ремонтних робіт або документи відповідних організацій, що підтверджують витрати на ремонт пошкодженого застрахованого майна, якщо вони були здійснені за згодою Страховика, тощо);
 - документи, що підтверджують розмір необхідних, розумних та доцільних витрат, здійснених з метою запобігання і зменшення збитків і рятування застрахованого майна, а також інших видів витрат, яких зазнав Страхувальник через настання страхового випадку, відшкодування яких було передбачено договором страхування;
 - документи, що підтверджують фактичний обсяг і вартість підрядних робіт, виконаних на момент настання страхового випадку;
 - документи, що підтверджують право власності (володіння) пошкодженим, знищеним або втраченим застрахованим майном, законність прав на отримання страхового відшкодування, документи про правонаступництво для спадкоємців;
 - у разі смерті Страхувальника - свідоцтво про смерть; документи, що підтверджують правонаступництво, опікунство або право на спадщину згідно із законодавством України;
 - документ, що засвідчує особу - одержувача страхового відшкодування.
- Для прийняття обґрунтованого рішення за заявленою подією, з'ясування обставин страхового випадку та встановлення розміру матеріального збитку Страховик має право письмово вимагати подання інших документів, що підтверджують факт і обставини настання страхового випадку.
 - Усі документи, перелічені у цьому розділі, повинні бути достовірними, оформленими згідно з вимогами законодавства України, засвідчені належним чином. Страховик робить копії наданих Страхувальником документів і долучає їх до справи з урегулювання страхового випадку, а оригінали повертає особі, що надала документи.
- **ВИЗНАЧЕННЯ РОЗМІРУ ЗБИТКІВ ТА ПОРЯДОК І УМОВИ ЗДІЙСНЕННЯ**

СТРАХОВОГО ВІДШКОДУВАННЯ

- Відповідно до цих Додаткових умов відшкодуванню підлягають тільки прямі збитки, заподіяні Страхувальнику внаслідок настання страхового випадку, якщо інше не передбачено договором страхування.
- Страхове відшкодування виплачується після надання Страхувальником Страховику всіх необхідних документів за страховим випадком, огляду пошкодженого застрахованого майна Страховиком (його представником) та складання акта огляду, визначення обставин, причин, розміру і характеру заподіяного збитку.
- Розмір страхового відшкодування здійснюється за вирахуванням:
 - франшизи;
 - зносу знищеного (загиблого), викраденого пошкодженого застрахованого майна, його частин, вузлів, деталей і матеріалів, що підлягають заміні, розрахованого відповідно до нормативних документів на дату настання страхового випадку або на підставі експертизи, якщо це передбачено договором страхування
 - суми, отриманої як відшкодування від особи, винної у заподіянні збитків, чи від третьої особи;
 - розміру збитків, відшкодованих Страхувальнику іншим страховиком за цим страховим випадком.
- У разі, якщо страхова сума, що встановлена договором страхування, нижча за вартість застрахованого майна, то умови виплати страхового відшкодування зазначаються у договорі страхування при його укладанні.
- Якщо інше не передбачено договором страхування, то розмір страхового відшкодування визначається (з урахуванням інших умов цих Додаткових умов та договору страхування) в межах страхової суми (граничної суми виплати), але не більше суми, необхідної для придбання майна подібного за функціональними та вартісними характеристиками до застрахованого майна:
 - При знищенні (загибелі) або втраті застрахованого майна - у розмірі його вартості на момент настання страхового випадку за вирахуванням вартості залишків, придатних для подальшого використання чи реалізації. Вартість придатних залишків застрахованого майна за рішенням Страховика визначається або шляхом експертної оцінки, або визначенням ціни реалізації цих залишків, якщо інше не передбачено договором страхування.
 - При пошкодженні застрахованого майна - у розмірі вартості витрат на його відновлення до стану, в якому воно знаходилося безпосередньо перед настанням страхового випадку.
- Якщо інше не передбачено договором страхування, то витрати на відновлювальний ремонт включають:
 - витрати на матеріали, деталі та запасні частини;

- витрати на доставку матеріалів, деталей і запасних частин до місця проведення ремонтних робіт;
 - витрати на проведення ремонтних робіт;
 - витрати, необхідні для проведення монтажу і демонтажу покриваються в тій мірі, в якій вони потрібні для відновних робіт;
 - витрати на обгороджування, безпосередньо пов'язані з ремонтними роботами;
 - інші витрати, необхідні для відновлення застрахованого майна до того стану, в якому воно знаходилось на момент настання страхового випадку.
- Якщо інше не передбачено договором страхування, до вартості витрат на відновлювальний ремонт не включаються і не підлягають відшкодуванню:
 - додаткові витрати, що викликані зміною або покращенням застрахованого майна;
 - витрати, що викликані тимчасовим або допоміжним ремонтом (відновленням) застрахованого майна;
 - витрати на реконструкцію, переобладнання будівельної техніки, витрати на ремонт або заміну їх окремих частин через зношеність або технічний брак тощо;
 - витрати за терміновість;
 - інші витрати, здійснені понад необхідні.
 - Якщо це передбачено договором страхування, відшкодуванню підлягають:
 - додаткові витрати на оплату термінових робіт, ремонтних робіт, якщо вони провадяться у вихідні або святкові дні, у нічний або у понаднормовий час;
 - додаткові витрати на оплату термінової доставки, у т.ч. авіап перевезень матеріалів, деталей та запасних частин;
 - документально підтверджені доцільні витрати, пов'язані із настанням страхового випадку, на розчищення та прибирання зазначеної в договорі страхування території від уламків (залишків) майна, що постраждало в результаті страхового випадку, транспортування сміття до найближчого місця зберігання, на рятування застрахованого майна, заходи щодо запобігання збиткам чи їх зменшення, переміщення майна в небезпечне місце або в інше місце зберігання тощо.
 - Розрахунок розміру страхового відшкодування здійснюється за середньоринковими цінами і тарифами, які діють у місцевості розташування застрахованого майна на дату укладення договору страхування або на дату настання страхового випадку відповідно до умов, визначених договором страхування.
 - Порядок визначення розміру страхового відшкодування при настанні страхового випадку зазначається в договорі страхування.

- Якщо застраховане майно застраховане у кількох страховиків, і загальна страхова сума перевищує вартість застрахованого майна, то страхове відшкодування, що виплачується всіма страховиками, не може перевищувати вартості застрахованого майна. При цьому кожний страховик здійснює виплату пропорційно розміру страхової суми за укладеним ним договором страхування.
- До Страховика, який здійснив страхове відшкодування, в межах фактичних витрат переходить право вимоги, яке Страхувальник або інша особа, що одержала страхове відшкодування, має до особи, відповідальної за заподіяний збиток.
- Загальний обсяг страхових відшкодувань за всіма страховими випадками, що сталися в період дії договору страхування, не може перевищувати страхової суми, встановленої договором страхування.
- Розмір виплати страхового відшкодування за кожним окремим предметом договору страхування не може перевищувати страхової суми, встановленої договором страхування, за таким предметом договору страхування.
- Якщо інше не передбачено договором страхування, то після здійснення Страховиком виплати страхового відшкодування страхова сума може бути відновлена шляхом укладення додаткової угоди до договору страхування та внесення додаткового страхового платежу після здійснення ремонту застрахованого майна і додаткового огляду його Страховиком (представником Страховика).
- У разі виникнення суперечок між сторонами про причини настання страхового випадку і розміру збитку кожна зі сторін має право зажадати проведення експертизи. Експертиза проводиться за рахунок сторони, що зажадала її проведення.
- Якщо внаслідок страхового випадку пошкоджено застраховане майно і здійснено страхове відшкодування, але після здійснення ремонтних робіт це застраховане майно не було пред'явлено для огляду або відсутні документи, що підтверджують факт проведення ремонтних робіт та їх оплати, то при настанні наступного страхового випадку з суми страхового відшкодування вираховується вартість усунення попередніх пошкоджень. Калькуляція (розрахунок) вартості таких пошкоджень складається Страховиком на дату настання останнього страхового випадку.
- **СТРОК ПРИЙНЯТТЯ РІШЕННЯ ПРО ВИПЛАТУ АБО ВІДМОВУ У ВИПЛАТІ СТРАХОВОГО ВІДШКОДУВАННЯ**
 - Страховик приймає рішення про виплату або відмову у виплаті страхового відшкодування впродовж 30 (тридцять) робочих днів від дня одержання Страховиком всіх необхідних документів, що підтверджують факт настання, причини, обставини та наслідки страхового випадку.
 - Виплата страхового відшкодування здійснюється на підставі заяви Страхувальника (Вигодонабувача) на страхову виплату та складеного

Страховиком страхового акта, із визначенням розміру страхового відшкодування; у строк до 15 (п'ятнадцять) робочих днів після прийняття рішення про виплату страхового відшкодування Страховик здійснює виплату страхового відшкодування.

- Рішення про відмову у виплаті страхового відшкодування Страховик направляє Страхувальнику у письмовій формі з обґрунтуванням причин упродовж 15 (п'ятнадцять) робочих днів від дня його прийняття.
- Якщо до сплати чергового страхового платежу (при сплаті страхового платежу частинами) Страхувальник заявив про настання страхового випадку, Страховик здійснює страхове відшкодування з урахуванням умов, зазначених у п. 6.7 цих Додаткових умов.

• **ПРИЧИНИ ВІДМОВИ У ВИПЛАТІ СТРАХОВОГО ВІДШКОДУВАННЯ**

- Підставою для відмови Страховика у виплаті страхового відшкодування є:
 - Навмисні дії Страхувальника (членів його родини, його представника або осіб, які знаходяться з ними у трудових відносинах) або особи, на користь якої укладено договір страхування, спрямовані на настання страхового випадку. Зазначена норма не поширюється на дії, пов'язані з виконанням їх громадянського чи службового обов'язку, в стані необхідної оборони (без перевищення її меж) або захисту майна, життя, здоров'я, честі, гідності та ділової репутації. Кваліфікація дій Страхувальника та вищезазначених осіб встановлюється відповідно до законодавства України.
 - Вчинення Страхувальником, членами його родини, його представником або особами, які знаходяться з ними у трудових відносинах, або іншою особою, на користь якої укладено договір страхування, умисного злочину, що призвів до страхового випадку.
 - Подання Страхувальником свідомо неправдивих відомостей про предмет договору страхування або про факт настання страхового випадку.
 - Отримання Страхувальником відшкодування збитків у повному обсязі від особи, винної в їх заподіянні.
 - Несвоєчасне повідомлення Страхувальником про настання страхового випадку без поважних на те причин або створення Страховикові перешкод у визначенні обставин, характеру та розміру збитків.
 - Інші випадки, передбачені законом.
- Умовами договору страхування можуть бути передбачені інші підстави для відмови у виплаті страхового відшкодування, що не суперечать закону.
- Страхувальник може у судовому порядку оскаржити відмову Страховика у виплаті страхового відшкодування.

• **УМОВИ ПРИПИНЕННЯ ДІЇ ДОГОВОРУ СТРАХУВАННЯ**

- Дія договору страхування припиняється і договір втрачає чинність за згодою

сторін, а також у разі:

- закінчення строку дії договору страхування;
 - виконання Страховиком зобов'язань перед Страхувальником у повному обсязі;
 - несплати Страхувальником страхового платежу або його частини у встановлені договором страхування строки. При цьому договір страхування вважається достроково припиненим у випадку, якщо перший (або черговий) страховий платіж не був сплачений за письмовою вимогою Страховика впродовж 10 (десять) робочих днів від дня пред'явлення такої вимоги Страхувальнику, якщо інше не передбачене умовами договору страхування;
 - ліквідації Страхувальника – юридичної особи або смерті Страхувальника – фізичної особи чи втрати ним дієздатності, за винятком випадків, передбачених законодавством України;
 - ліквідації Страховика у порядку, встановленому законодавством України;
 - ухвалення судового рішення про визнання договору страхування недійсним;
 - в інших випадках, передбачених законодавством України.
- Дію договору страхування може бути достроково припинено на вимогу Страхувальника або Страховика, якщо це передбачено умовами договору страхування. Про намір достроково припинити дію договору страхування будь-яка сторона зобов'язана належним чином повідомити іншу не пізніше ніж за 30 днів до дати передбачуваного припинення дії договору страхування, якщо інше не передбачено договором страхування.
 - У разі дострокового припинення дії договору страхування на вимогу Страхувальника, Страховик повертає йому страхові платежі за період, що залишився до закінчення дії договору страхування, за вирахуванням нормативних витрат на ведення справи, визначених при розрахунку страхового тарифу, фактичних виплат страхового відшкодування, що були здійснені за цим договором страхування. Якщо вимога Страхувальника обумовлена порушенням Страховиком умов договору страхування, то останній повертає Страхувальнику сплачені ним страхові платежі повністю.
 - У разі дострокового припинення договору страхування на вимогу Страховика, Страхувальнику повертаються повністю сплачені ним страхові платежі. Якщо вимога Страховика обумовлена невиконанням Страхувальником умов договору страхування, то Страховик повертає йому страхові платежі за період, що залишився до закінчення дії договору страхування, за вирахуванням нормативних витрат на ведення справи, визначених при розрахунку страхового тарифу, фактичних виплат страхового відшкодування, що були здійснені за цим договором страхування.

- Дія договору страхування припиняється в частині зобов'язань Страховика у відношенні до тих застрахованих майнових об'єктів які прийняті або пущені в експлуатацію, з моменту підписання акта про приймання (введення в експлуатацію) закінченого об'єкта будівництва, якщо інше не передбачено договором страхування. Це положення діє у всіх випадках, крім тих, коли застрахованими є збитки, що виникли у період післяпускових гарантійних зобов'язань, та це особливо зазначено у договорі страхування.
- Якщо інше не передбачено договором страхування, дія договору страхування припиняється в частині зобов'язань Страховика і Страховик не несе відповідальності:
 - за застрахований об'єкт, що прийнятий в експлуатацію - з моменту підписання акта про приймання закінченого будівництва цього об'єкта;
 - за відповідну частину установки або машини - у випадку закінчення пусконаладжувального періоду чи підписання акту про приймання закінченого монтажу цього об'єкту;
 - представник Страховика має право брати участь у роботі комісії з приймання закінчених об'єктів в експлуатацію.
- Якщо в результаті прискорення робіт, строк страхування закінчується раніше дати, зазначеної у договорі страхування, страховий платіж поверненню не підлягає.
- Якщо з причин, які не залежать від Страхувальника, будівельно-монтажні роботи будуть тимчасово припинені (відсутність фінансування і т. ін.), дія договору страхування припиняється в частині зобов'язань Страховика на такий строк. Страховик не відшкодовує збитки, що виникли у період припинення дії договору страхування. При цьому:
 - при поновленні будівництва упродовж 3 (три) місяців від дня зупинення, договір страхування набирає чинності з моменту поновлення робіт із продовженням строку дії договору страхування на строк припинення робіт без внесення додаткового страхового платежу.
 - при поновленні будівництва після 3 (три) місяців від дня зупинення, строк дії договору страхування може бути продовжений за згодою сторін за умови внесення додаткового страхового платежу.

ПОРЯДОК ВИРІШЕННЯ СПОРІВ

Спори, пов'язані з договором страхування, вирішуються у порядку, передбаченому законодавством України.

ОСОБЛИВІ УМОВИ

Права та обов'язки Страховика та Страхувальника, підстави для відмови у здійсненні страхових виплат, зазначені у цих Додаткових умовах, але які не передбачені Законом України «Про страхування», з метою їх поширення на Сторони договору страхування, повинні

бути передбачені договором страхування.